

De meerwaarde van aanvullende thematische afstudeerbegeleiding

Petra Broyl & Sophia van Hattum

Duurzaam en vitaal werken en organiseren is 'hot', steeds meer organisaties raken er van overtuigd dat zij met de inzetbaarheid van hun medewerkers aan de slag moeten, samen met hun medewerkers. Net als in de afgelopen studiejaren is in het studiejaar 2017-2018 een groep studenten afgestudeerd op onderzoeksvragen die passen binnen het thema 'duurzaam en vitaal werken en organiseren' (DVWO), een van de onderzoeksgebieden van het lectoraat Sustainable Working and Organizing. Binnen het lectoraat vinden we het zonde dat er geen bundeling van de opbrengsten van de afstudeeronderzoeken is. Wij vroegen ons ook af of aanvullende thematische afstudeerbegeleiding zou kunnen leiden tot meer stapeling van de kennis uit de afstudeeronderzoeken. Dit was een van de redenen dat wij, twee docent-onderzoekers, hebben gekeken hoe wij meer uit de afstudeeronderzoeken kunnen halen. Hiervoor hebben de docent-onderzoekers opdrachten geacquireerd binnen het thema, hier studenten bij gezocht en ervoor gezorgd dat deze studenten in themagroepen geplaatst werden.

Het lectoraat werkt al gedurende enige tijd samen met een van de adviseurs van Agrifood Capital, een samenwerkingsorganisatie in Noord-Brabant, gericht op de samenwerking tussen kennisinstellingen, overheden en bedrijven. Agrifood constateerde dat veel bedrijven in de regio zich zorgen maken over de duurzame inzetbaarheid van hun medewerkers (zoals duurzame inzetbaarheid in het dagelijks spraakgebruik wordt genoemd). Een van de vragen van deze bedrijven is het meetbaar maken van de kosten en opbrengsten van duurzame inzetbaarheid. Een vraag die specifiek aansluit bij studenten van de opleidingen Finance en Control en Accountancy.

De combinatie van de zorgen en vragen op dit gebied leidde tot een traject waarin de studenten van de opleiding HRM en twee afstudeerduo's van de opleidingen Finance en Control en Accountancy een aantal begeleidingsbijeenkomsten kregen aangeboden, waarin zowel aan de stapeling van kennis, als de samenwerking en meetbaarheid van duurzame inzetbaarheid is gewerkt.

Wat hebben we willen bereiken?

In dit deelproject hebben we de volgende zaken willen bereiken

- Vorm geven aan een langdurige samenwerking tussen organisaties, opleidingen en lectoraat
- Het leren door studenten: van en met elkaar
- Het stapelen van kennis

Wat hebben we gedaan?

Gedurende de afstudeerfase (eind januari tot half juni) hebben we drie bijeenkomsten georganiseerd. In de eerste bijeenkomst stond het formuleren van onderzoeksvragen en de bruikbare theoretische concepten centraal, in de tweede bijeenkomst het verwerken van de resultaten en de conclusies. De derde bijeenkomst was gericht op de voorbereiding van de afstudeerzitting. In iedere bijeenkomst is er een aftrap geweest met algemene informatie over doel van en werkwijze tijdens de bijeenkomst en daarna zijn de studenten in groepjes aan de slag gegaan. In de tweede bijeenkomst hebben de studenten van de Academie voor Financieel Management een toelichting gegeven op hun onderzoek en hebben zij de mogelijkheid aangeboden aan de overige studenten om hun adviezen door te laten rekenen, zodat de kosten en opbrengsten inzichtelijk waren. In de derde bijeenkomst hebben enkele studenten hun afstudeerproject gepresenteerd.

Wat hebben we gerealiseerd?

Wanneer we terugkijken op de bovengenoemde doelen kunnen we de volgende zaken constateren:

Start gemaakt met de langdurige samenwerking

We hebben een start gemaakt met de langdurige samenwerking. Met een organisatie is sprake van een langdurige samenwerking. Ook met Agrifood Capital werken we al langer samen. Maar veel studenten studeren af bij kleine en middelgrote organisaties, die niet ieder jaar afstudeerprojecten hebben op het gebied van duurzaam en vitaal werken en organiseren. Ook aan de studentenaanbodkant zijn er wat rimpelingen. Onze studenten acquireren hun eigen afstudeerprojecten. Bij de keuze voor een afstudeerproject spelen ook zaken als geografische ligging en onkostenvergoeding een rol: een organisatie die een project aanbiedt heeft niet zonder meer de garantie dat een student dat project ook gaat uitvoeren.

Studenten leren beperkt van en met elkaar

In de eerste bijeenkomst waren de meeste studenten aanwezig, in de derde en laatste bijeenkomst waren tien studenten aanwezig. Deze laatste bijeenkomst werd gehouden na het inleveren van de schriftelijke documenten en voor het eindgesprek. We kunnen concluderen dat er enige samenwerking is ontstaan, maar alleen daar waar de student inschat dat de opbrengst het hoogst is.

Het stapelen van kennis

Het stapelen van kennis is in dit traject lastig gebleken. Onder de paraplu van Duurzaam en vitaal werken en organiseren zijn veel verschillende thema's te plaatsen. De subthema's van de studenten verschilden nogal van elkaar, de uitwerking van de opdrachten hierdoor (uiteraard) ook. Daarnaast valt bij de oogst op dat het onderzoek van onze studenten over het algemeen niet heel vernieuwend en/of baanbrekend is. Het stapelen van kennis is hierdoor beperkt. Veel materiaal stijgt inhoudelijk niet boven het in de opleiding geleerde uit en is niet echt baanbrekend te noemen. maar de toegevoegde waarde zit vooral in de toepassing van deze kennis in de specifieke afstudeerorganisaties. Juist door het specifieke karakter hiervan, is het destilleren van algemene inzichten een lastige klus. Toch biedt het inzicht in al de verschillende afstudeerprojecten wel zicht op de stand van zaken in organisaties op het gebied van Duurzaam en Vitaal werken en organiseren. In een latere publicatie zal dit naar voren worden gebracht.

Kritische kanttekeningen

Extra begeleiding?

De themabijeenkomsten waren aanvullend op de reguliere afstudeerbegeleiding. Met een kritische blik kun je je afvragen of dit eerlijk en rechtvaardig is ten opzichte van andere studenten. Studenten die op andere thema's afstudeerden hadden deze begeleiding niet. We kunnen niet anders dan constateren dat dit zo is. Maar omdat het hier niet om extra individuele begeleiding ging lijkt het ons geen probleem. Iedere groep studenten zou dergelijke bijeenkomsten zelf kunnen organiseren. Zowel de expertrol als de begeleidende rol van de docenten was beperkt.

Willen studenten samenwerken?

De eerste bijeenkomst zijn we gestart met 25 studenten. Bij de tweede en derde bijeenkomst liep de deelname sterk terug. Dit roept de vraag op of studenten de meerwaarde zien van deze samenwerking, of dat deelname alleen belangrijk is in het stadium van de opzet van het onderzoek. Wat we als begeleiders constateren is dat het eigen project belangrijk is, daar is de focus op gericht.

Het samenwerken als professionals, gericht op ontwikkeling en niet direct op de ontwikkeling van een project is nog maar zeer beperkt aanwezig.

Hoe nu verder?

Evenals vorig jaar gaan we de aankomende afstudeerperiode aan de slag met studenten die op het thema DVWO gaan afstuderen. Wederom zullen we een aantal bijeenkomsten houden om aan de drie doelen te werken. We zullen in overleg gaan met de studenten om samen met hen meer vorm te geven aan de meerwaarde voor alle deelnemende studenten, zodat er een (tijdelijke) community of practice ontstaat.